

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาขีดความสามารถการบริหารจัดการฟาร์มสัตว์น้ำ : กรณีศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับพัฒนาขีดความสามารถการบริหารจัดการฟาร์มสัตว์น้ำ 2) เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาและดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถการบริหารจัดการฟาร์มสัตว์น้ำ และ 3) เพื่อประเมินการพัฒนาขีดความสามารถการบริหารจัดการฟาร์มของผู้ประกอบการฟาร์มสัตว์น้ำ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย การดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ประกอบการฟาร์มสัตว์น้ำ จำนวน 30 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 51-60 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการทำฟาร์มสัตว์น้ำ 6-10 ปี มีพื้นที่เลี้ยงปลาน้อยกว่า 10 ไร่ ปริมาณปลาที่เลี้ยงอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 ตัว มีการจ้างแรงงานเฉลี่ย 1 คนต่อฟาร์ม ไร่ช่วยทำงานฟาร์ม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารจากการอบรมเฉลี่ย 6 ครั้งต่อปี ทั้งนี้ผู้ประกอบการทั้งหมดต้องการการพัฒนาความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพมากที่สุด ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับขีดความสามารถของผู้ประกอบการฟาร์มสัตว์น้ำ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติของค่า chi square อยู่ในระดับ .05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ 1) ขีดความสามารถการสังเกตกับระดับการศึกษา 2) ขีดความสามารถการสังเกตกับจำนวนครั้งต่อเดือนที่ได้รับข่าวสารทางวารสาร นิตยสาร หนังสือ แผ่นพับ 3) ขีดความสามารถบริหารงานตามกระบวนการบริหารองค์การกับจำนวนครั้งต่อเดือนที่ได้รับข่าวสารทางวิทยุ 4) ขีดความสามารถบริหารงานตามกระบวนการบริหารองค์การกับจำนวนครั้งต่อเดือนที่ได้รับข่าวสารทางบุคคล 5) ขีดความสามารถบริหารต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนสินค้ากับจำนวนครั้งต่อเดือนที่ได้รับข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ 6) ขีดความสามารถติดต่อกับสถาบันการเงินกับจำนวนครั้งต่อเดือนที่ได้รับข่าวสารทางบุคคล และอยู่ในระดับ .01 จำนวน 6 คู่ ได้แก่ 1) ขีดความสามารถสังเกตกับจำนวนครั้งต่อเดือนที่ได้รับ

ข่าวสารทางวิทยุ 2) ซึ่ดความสามารถการค้นคว้าหาความรู้กับจำนวนปลาที่เลี้ยง 3) ซึ่ดความสามารถการบริหารงานตามกระบวนการบริหารองค์การกับระดับการศึกษา 4) ซึ่ดความสามารถการบริหารการผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาดกับจำนวนครั้งต่อเดือนที่ได้รับข่าวสารทางวารสาร นิตยสาร หนังสือ แผ่นพับ 5) ซึ่ดความสามารถติดต่อกับสถาบันการเงินกับประสบการณ์เข้ารับการอบรม 6) ซึ่ดความสามารถการบริหารต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนสินค้ากับจำนวนแรงงานในฟาร์ม ส่วนตัวแปรคู่อื่นๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ในการสร้างแนวทางการพัฒนา พบว่า ผู้ประกอบการฟาร์มสัตว์น้ำมีช่องว่างซึ่ดความสามารถ (competency gap) ที่ต้องการการพัฒนาอยู่จำนวน 7 หัวข้อ ได้แก่ 1) การค้นคว้าหาความรู้ 2) การบริหารงานตามกระบวนการบริหารองค์การ 3) การบริหารการผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด 4) การบริหารต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนสินค้า 5) การวางแผนทางการเงิน 6) การติดต่อกับสถาบันการเงิน และ 7) การจัดทำและการวิเคราะห์บัญชี ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาด้วยกิจกรรม การฝึกอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน การตรวจเยี่ยมและการให้คำปรึกษา

3. การประเมินการพัฒนาซึ่ดความสามารถการบริหารจัดการฟาร์มสัตว์น้ำโดยการเปรียบเทียบช่องว่างซึ่ดความสามารถระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า เมื่อพัฒนาแล้ว ผู้ประกอบการฟาร์มสัตว์น้ำมีซึ่ดความสามารถเท่ากับซึ่ดความสามารถที่คาดหวัง จำนวน 3 หัวข้อ ได้แก่ 1) การบริหารการผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด 2) การบริหารต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนสินค้า และ 3) การติดต่อกับสถาบันการเงิน ส่วนหัวข้อที่พบว่าซึ่ดความสามารถยังไม่ถึงระดับที่คาดหวัง จำนวน 4 หัวข้อ ได้แก่ 1) การค้นคว้าหาความรู้ 2) การบริหารงานตามกระบวนการบริหารองค์การ 3) การวางแผนการเงิน และ 4) การจัดทำและการวิเคราะห์บัญชี

จากผลการวิจัยและพัฒนาซึ่ดความสามารถ ได้ค้นพบข้อจำกัดของการพัฒนาซึ่ดความสามารถที่เกิดจากการไม่สามารถพัฒนาเข้าถึงส่วนที่ซ่อนเร้น (hidden) หรือบุคลิกภาพหลักที่ยากต่อการพัฒนาซึ่งอยู่ภายในตัวของผู้ประกอบการ คือ ลักษณะส่วนบุคคล (trait) แรงจูงใจ (motive) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการพัฒนาซึ่ดความสามารถเป็นเรื่องเชิงพฤติกรรม ดังนั้น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารจัดการฟาร์มสัตว์น้ำจึงต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาครั้งนี้ 1) ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาซึ่ดความสามารถการบริหารจัดการฟาร์มสัตว์น้ำ โดยจัดตั้งหน่วยงานเพื่อให้คำปรึกษา สนับสนุน ส่งเสริม การเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการฟาร์ม และนำหลักสูตรการพัฒนาซึ่ดความสามารถมาใช้ควบคู่กับการอบรมให้ความรู้แบบเดิม และควรสร้างหน่วยการบริหารจัดการเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ติดต่อประสานงานอย่างเป็นระบบ ทำหน้าที่สร้างความตระหนักถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในลักษณะของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน และ

เพื่อแก้ไขปัญหาในส่วนที่พัฒนาขาดหรืออ่อนแออยู่ อันนำไปสู่แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการฟาร์มสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นจนถึงระดับขีดความสามารถที่คาดหวัง

2) กลุ่มผู้ประกอบการฟาร์มสัตว์น้ำควรเชิญผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้ประกอบการในกลุ่มรวมทั้งควรจัดตั้งฝ่ายพัฒนาผู้ประกอบการ ซึ่งมีหน้าที่แนะนำ ให้ความรู้ โดยจัดวิทยากรมาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถการบริหารจัดการฟาร์ม ในหัวข้อขีดความสามารถด้านการสังเกต การค้นคว้าหาความรู้ การบริหารงานตามกระบวนการบริหารองค์การ การบริหารการผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด การบริหารต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนสินค้า การวางแผนทางการเงิน การติดต่อกับสถาบันการเงิน และการจัดทำและการวิเคราะห์บัญชี

3) ผู้ประกอบการฟาร์มสัตว์น้ำควรศึกษาด้านการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและควรรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งเครือข่ายผู้ประกอบการฟาร์มสัตว์น้ำเพื่อเป็นหนทางสู่ความอยู่รอดและยั่งยืนของธุรกิจฟาร์มสัตว์น้ำต่อไป

226211

The purposes of this study were as follows: 1) to investigate and analyze basic information for aquaculture farm managerial competency development; 2) to establish a guideline for competency development of aquaculture farm management; and 3) to evaluate aquaculture farm managerial competency development. Respondents in this study consisted of 30 aquaculture farm entrepreneurs in Phan district, Chiangrai province. Research and development were applied in this study. Structured interviews were used in data collection. Results of the study revealed as follows:

1. Most of the respondents were male, 51-60 years old, and elementary school graduates. Their experiences in an aquatic animal farming were between 6-10 years with an area of fish culture less than 10 rai. The respondents reared about 10,001 - 20,000 fish with an average of 1 farm care-taker per head. Information perception of respondents had attended training for 6 times a year. All of them preferred competency development for their careers. Factors related to the competency of aquaculture farm entrepreneurs with statistically significant level of 0.05 for 6 pairs were 1) observation and education level ; 2) observation and number of monthly data receiving from magazine, book and brochure; 3) task management based on the process of organization administration and number of data receiving from radio; 4) task management based on the process of organization administration and number of data receiving from person; 5) management of raw material and product costs and number of data receiving from newspaper; 6) financial institute contact and number of data receiving from person, and factors related competency had a statistically significant level of 0.01 for 6 pairs, there were 1) observation and number of data receiving from radio; 2) knowledge seeking and amount of feed fish; 3) task management based on the process of organization administration and education level;

4) production management to meet the market needs and number of data receiving from magazine, book and brochure; 5) financial institute contact and training experience; 6) management of raw materials and product costs and number of labors. However, other pair variables were not found to have a statistically significant level.

2. Guidelines for competency development, it was revealed that the respondents had a competency gap needed for the development in terms of: 1) knowledge seeking; 2) task management based on the process of organization administration; 3) management of goods production to meet the market needs; 4) management of raw material and product costs; 5) financial planning; 6) financial institute contact; and 7) account preparation and analyses. The researcher had conducted development activities by training, seminar, educational tour, visiting, and counseling.

3. Evaluation of competency development on the management of aquaculture farm before and after the development was found that the entrepreneurs did not have the competency gap in four aspects: 1) production management to meet the market needs; 2) management of raw materials and product costs; 3) financial institute contact. However, the following were found to have the competency gap: 1) knowledge seeking; 2) the management based on organization administration; 3) financial planning; and 4) accounting preparation and analyses.

Based on results of the study, a limitation of competency development was found in which the development approach could not reach hidden part or the unique personality due to difficulty to develop (trait and motivation). However, as of competency development is the behavioral aspects, Thus, adjustment of behavior in aquaculture farm management required more time for success development.

Recommendations of this study are as follows: 1) government agencies should provide most precedence to aquaculture farm managerial competency development policy, establish one section for consultation and learning support in farm management. It is noted that competency base training and original training should be applied to entrepreneurs in the same period along with establishing a managerial administration unit. In this connection, management unit should be set up systematic coordinator to provide an awareness on farm networking for helping each other and creates coordination rather than competition. It is also mitigating problem

of the hidden part leading to develop guideline for an expected competency. 2) aquaculture farm unities should frequently invite successful entrepreneurs to exchange knowledge and experience with entrepreneurs in their unities. It is also needed to establish development sector to advice and training for developing farm managerial competency, especially on observing, knowledge seeking, task management based on the process of organization administration, management of goods production to meet the market needs, management of raw material and product costs, financial planning, financial institute contact, and account preparation and analysis 3) aquaculture farm entrepreneurs should continuously learning on farm management and establish aquaculture farm entrepreneurs' network to develop the aquaculture farm management leading to aquaculture farm business sustainability.